

شناسه	قوانین و مقررات - دستور جلسه	تاریخ	۱۳۹۸/۰۶/۲۵
عنوان	بررسی مراتب اعتراض به افزایش قیمت پایه مواد معدنی و نحوه محاسبه حقوق دولتی مواد معدنی		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران		
شرح دستور	<p>بر اساس ماده (۱۴)^۱ قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰، حقوق دولتی درصدی از بهای ماده معدنی موضوع پروانه بهره برداری است که توسط دولت و بر اساس مقررات مربوطه از بهره بردار اخذ می گردد. ضوابط و مقررات نحوه تعیین میزان درصد و تعیین زمان آن نیز با توجه به عوامل موثر در آئین نامه اجرایی قانون معادن مصوب سال ۱۳۹۲ مشخص گردیده است.</p> <p>بر اساس ماده (۶۰) آیین نامه مذکور حقوق دولتی بر مبنای ۱۰ درصد از بهای هر واحد ماده و یا مواد معدنی استخراج شده به نرخ روز در سر معدن تعیین گردیده است.</p> <p>وزارت صنعت، معدن و تجارت، بخشنامه ای به شماره ۶۰/۲۰۶۳۶۲ مورخ ۹۷/۰۸/۰۶ (پیوست) با موضوع تعیین قیمت پایه مواد معدنی به منظور محاسبه حقوق دولتی ابلاغ نموده است که مشکلاتی را برای فعالان بخش خصوصی ایجاد کرده است.</p> <p>قیمت پایه برخی از مواد معدنی در این بخشنامه نسبت به سال های قبل افزایش بسیاری داشته است. به عنوان مثال قیمت پایه آهن دانه بندی شده در سال ۹۶ معادل (۳٪) بهای آن در سر معدن تعیین شده بود که در سال ۹۷ به (۷٪) افزایش پیدا کرده است. قیمت پایه کنسانتره آهن در سال ۹۶ معادل (۳٪) بهای آن در سر معدن تعیین شده بود که در سال ۹۷ به (۵٪) افزایش پیدا کرده است.</p> <p>بنا به اظهارات بخش خصوصی عوامل کاهنده و افزایشنده موضوع تبصره یک ماده (۶۰)^۲ نیز در نظر گرفته نشده که این امر منجر به افزایش حقوق دولتی مواد معدنی شده است.</p>		

^۱ - ماده ۱۴ قانون اصلاح قانون معادن: دارنده پروانه بهره برداری باید درصدی از بهای ماده معدنی موضوع پروانه را به نرخ روز در سر معدن به صورت استخراج شده یا کانه آرایی شده یا فرآوری شده در چهارچوب بودجه مصوب به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان حقوق دولتی به وزارت صنعت، معدن و تجارت پرداخت نماید. ضوابط تعیین زمان و میزان درصد یادشده با توجه به عوامل مؤثری همچون محل و موقعیت معدن، شرایط و موقعیت منطقه، میزان و نوع کانه آرایی، وضعیت ذخیره معدنی، روش استخراج، تعهدات و سود ترجیحی بهره بردار در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می شود. درآمدهای حاصل از اجرای این ماده به حساب خزانه داری کل کشور منظور می گردد

^۲ - تبصره ۱ ماده ۶۰ آئین نامه اجرایی قانون معادن: وزارت موظف است به منظور افزایش و یا کاهش درصد حقوق مذکور نسبت به تعیین مبنای مذکور با اعمال ضرایب مربوط به عوامل مؤثری از جمله میزان ذخیره، روش استخراج، عیار و کیفیت ماده معدنی، سود ترجیحی، معادن واقع در مناطق دورافتاده و کمتر توسعه یافته، درصدهای بازیابی صنعتی متناسب با مقیاس معدنکاری و نوع مواد معدنی بر اساس دستورالعمل مربوط به گونه ای اقدام کند که کاهش آن در مورد معادن بزرگ از پنج درصد کمتر نشود و افزایش آن برای سایر معادن حداکثر از سه برابر درصد مبنای بیشتر نشود.

دستور جلسه هفتاد و دومین نشست کمیته ماده ۱۲ مورخ ۹۸/۰۶/۲۵

همچنین میزان قیمت پایه کنسانتره نسبت به میزان قیمت پایه سنگ معدنی (کلوخه) بالاتر است. با توجه به اینکه تولید کنسانتره، مستلزم هزینه های بیشتری برای بهره برداران است، لذا بالا بودن قیمت پایه کنسانتره نسبت به کلوخه که فقط عملیات استخراج ماده معدنی از معدن می باشد، صحیح نیست و بر خلاف سیاستهای حاکمیتی است.

با عنایت به اینکه بهره بردارانی که با صرف زمان و هزینه، مواد معدنی کانه آرابی و فراوری شده، تولید می کنند، حقوقی دولتی بیشتری به نسبت بهره بردارانی که مواد معدنی استخراج می کنند پرداخت می نمایند که این امر باعث می گردد فعالین این حوزه ترغیبی به ایجاد ارزش افزوده نداشته باشند. این درحالیست که قانونگذار در تبصره (۵) ماده (۱۴) معافیت ۲۰٪ به بهره بردارانی که جهت بهره برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنی، ارتقاء بهره وری و تحقیق توسعه و اکتشاف و حفظ محیط زیست در معدن مربوطه اقدام نمایند تعیین کرده است.

بر اساس اظهارات فعالین حوزه معدن، فروش مواد معدنی به صورت کلوخه نیز مشکلاتی را برایشان ایجاد کرده است. با توجه به اینکه عیار مواد معدنی در معدنهای مختلف متفاوت می باشد، لذا تعیین قیمت پایه ثابت برای کلوخه نیز باعث ضرر و زیان بهره بردارانی که معادنی با عیار پایین دارند می گردد. به این دلیل که استخراج مواد معدنی از معادنی که عیار پایین دارند، مستلزم هزینه های بیشتری است.

مورد دیگر در خصوص عدم تعیین بهای مواد معدنی از سوی شورای عالی معادن می باشد. طبق تبصره (۵) ماده (۶۰) آئین نامه قانون معادن "بهای ماده معدنی و یا محصول ناشی از کانه آرابی و یا فراوری در محدوده معدن که مبنای محاسبه حقوق دولتی قرار می گیرد، معادل متوسط قیمت فروش آن به تشخیص وزارت است." که در این خصوص سال ۹۷ قیمتی توسط وزارت صمت تعیین نشده است. به عنوان مثال در خصوص سنگ آهن، شورای عالی معادن بهای سنگ آهن را در سال ۹۶، قیمت فروش در بنادر صادراتی ملاک عمل قرار داده، لیکن در سال ۹۷ قیمت را تعیین ننمود و از بهره برداران درخواست اعلام قیمت فروش را نموده است که تاکنون نیز هیچ یک از بهره برداران قیمت خود را اعلام نکرده اند.

در خصوص محاسبه حقوق دولتی بر اساس استخراج واقعی مواد معدنی، بیشتر مواقع مقدار استخراج مندرج در پروانه بهره برداری به دلایل تفاوت عیار ماده معدنی و دلایل خارج از اراده و ید بهره بردار با استخراج واقعی برابر نیست. که در بند (پ) ماده (۶۳) آیین نامه اجرایی پیشی بینی شده است لذا بنا به اظهارات این بخش در برخی از موارد این بند اجرا نمی گردد.

بر اساس تبصره (۷) ماده (۱۴) قانون معادن، کاهش و افزایش میزان مندرج استخراج مواد معدنی در پروانه بهره برداری به درخواست بهره بردار و تایید وزارت صمت می باشد، لذا با توجه به بروکراسی پیچیده و زمانبر بودن، بهره برداران امکان درخواست تغییرات

۲- بند پ ماده ۶۳ آیین نامه اجرایی قانون معادن: در مواردی که بهره بردار در گزارش سالانه، میزان استخراج را کمتر از میزان مندرج در پروانه بهره برداری اعلام کند و دلایل توجیهی وی مشمول موارد خارج از ید و اراده بهره بردار باشد، با تایید شورا، حقوق دولتی براساس میزان استخراج واقعی محاسبه و مطالبه می شود.

دستور جلسه هفتاد و دومین نشست کمیته ماده ۱۲ مورخ ۹۸/۰۶/۲۵

<p>فصلی برای بهره برداران وجود ندارد و به همین دلیل حقوق دولتی مازاد برداشت برای بهره برداران محاسبه و جرایم اعمال می گردد.</p> <p>لازم به ذکر است وزارت صمت و بخش خصوصی در خصوص راه اندازی سامانه ای برای محاسبه حقوق دولتی مواد معدنی به توافق رسیده اند که در صورت راه اندازی این سامانه، مشکلات مربوط به قیمت پایه و محاسبه حقوق دولتی مواد معدنی مرتفع خواهد گردید. بنا به اظهارات کمیسیون معادن اتاق، در صورت راه اندازی این سامانه، قیمت پایه مواد معدنی بر اساس کلیه پارامترهای موثر در هر معدن استخراج می گردد و تمامی مشکلات مربوط به قیمت پایه و در نهایت محاسبه حقوق دولتی مرتفع خواهد شد.</p> <p>با عنایت به مطالب فوق کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران از دبیرخانه کمیته ماده ۱۲ درخواست نموده است تا زمان عملیاتی شدن سامانه محاسبه حقوق دولتی مواد معدنی، مشکلات مربوط به محاسبه حقوق دولتی در دستور کار کمیته قرار گیرد.</p>	
<p>رئوس ایرادات و مشکلات معترضین:</p> <p>۱. با افزایش قیمت پایه برخی از مواد معدنی در بخشنامه شماره ۶۰/۲۰۶۳۶۲ مورخ ۹۷/۰۸/۰۶ توسط وزارت صمت، حقوق دولتی مواد معدنی نیز افزایش یافته و این امر موجب ضرر و زیان بهره برداران شده است.</p> <p>۲. برخی از بهره برداران صنعت معدن با صرف زمان و هزینه بیشتر، اقدام به فرآوری و کانه آرایی کرده و ایجاد ارزش افزوده می کنند. قانون نیز مشوق هایی برای این بهره برداران در نظر گرفته است، متأسفانه در حال حاضر قیمت پایه کنسانتره نسبت به مواد معدنی (کلوخه) بیشتر می باشد که این موضوع موجب ضرر و زیان این بهره برداران می گردد.</p> <p>۳. عیار مواد معدنی در معادن متفاوت است. لذا تعیین یک قیمت ثابت برای کلوخه صحیح نمی باشد. چرا که استخراج کلوخه با عیار (۲۰٪) به نسبت کلوخه ای با عیار (۵۰٪) مستلزم هزینه و وقت بیشتری است.</p> <p>۴. با توجه به اینکه بهای ماده معدنی و یا محصول ناشی از کانه آرایی و یا فرآوری در محدوده معدن که مبنای محاسبه حقوق دولتی قرار می گیرد، معادل متوسط قیمت فروش آن به تشخیص وزارت است، لذا وزارت صمت برای سال ۱۳۹۷ قیمتی تعیین نکرده است.</p> <p>۵. محاسبه حقوق دولتی براساس استخراج واقعی اعمال نمی گردد و مبنای ظرفیت اسمی استخراج در پروانه می باشد که این امر در شرایط رکود موجب خسارت و زیان به بهره بردار می باشد.</p> <p>۶. دارندگان پروانه های بهره برداری به دلیل شرایط معدن و بازار نیازمند درخواست کاهش یا افزایش میزان استخراج مواد معدنی در پروانه بهره برداری می شوند که این درخواست به دلیل بروکراسی پیچیده و زمانبر بودن امکان پذیر نمی گردد. به همین دلیل</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>

دستور جلسه هفتاد و دومین نشست کمیته ماده ۱۲ مورخ ۹۸/۰۶/۲۵

<p>حقوق دولتی مزاد برداشت برای بهره برداران محاسبه و جرایم اعمال می گردد.</p> <p>۷ با عنایت به اینکه راه اندازی نرم افزار حقوق دولتی مورد تایید وزارت صمت و بخش خصوصی می باشد، متاسفانه تا کنون نهایی نشده است. به همین دلیل عوامل تاثیرگذار در کاهش و افزایش حقوق دولتی که در آئین نامه اجرایی قانون معادن ذکر شده است، در برخی از موارد لحاظ نگردیده و گاه سلیقه ای عمل می گردد.</p>	
<p>موضوع در جلسه کارگروه کارشناسی مورخ ۹۸/۰۴/۱۵ حضور نمایندگانی از اتاق ایران، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، ایمیدرو و کمیسیون معادن و صنایع معدنی در اتاق ایران طرح و بررسی گردید. در پایان با توجه به مباحث مطروحه مقرر گردید، پیشنهادات ارائه شده در صحن اصلی کمیته ماده ۱۲ طرح موضوع گردد.</p>	<p>جمع بندی جلسه کارشناسی مورخ ۹۸/۰۴/۱۵</p>
<p>۱. کارگروهی متشکل از وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان نظام مهندسی معدن و اتاق ایران جهت بررسی موارد ذیل تشکیل گردد:</p> <p>الف) بازبینی قیمت پایه مواد معدنی استخراج شده، کانه آرابی شده و فرآوری شده در مصوبه شورای عالی معادن سال ۱۳۹۷</p> <p>ب) نهایی سازی "نرم افزار حقوق دولتی" جهت استخراج قیمت پایه وفق کلیه پارامترهای موثر در هر معدن تا قبل از پایان سال ۱۳۹۸.</p> <p>۲. با استناد به تبصره (۵) ماده (۶۰) آئین نامه قانون معادن، شورای عالی معادن طبق روال سال های گذشته بهای مواد معدنی و محصولات کانه آرائی و فرآوری شده در محدوده معدن با لحاظ نظرات بخش خصوصی تعیین گردد.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱. قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰؛</p> <p>۲. قانون معادن مصوب سال ۱۳۷۷؛</p> <p>۳. آیین نامه اجرایی قانون معادن مصوب ۱۳۹۲؛</p> <p>۴. بخشنامه شماره ۶۰/۷۹۵۸۱ مورخ ۱۳۹۶/۳/۳۱ وزارت صنعت، معدن و تجارت؛</p> <p>۵. بخشنامه شماره ۶۰/۲۰۶۳۶۲ مورخ ۹۷/۸/۶ وزارت صنعت، معدن و تجارت؛</p> <p>۶. نامه شماره ۲۱۰۸۴/د مورخ ۹۷/۱۲/۱ کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران خطاب به دبیرخانه شورا؛</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>

دستور جلسه هفتاد و دومین نشست کمیته ماده ۱۲ مورخ ۹۸/۰۶/۲۵

۷. نامه شماره ۹۸/۱۱/۳۸۷۶ مورخ ۹۸/۴/۱۹ انجمن سنگ آهن ایران خطاب به کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران؛ ۸. نامه شماره ۹۸/۵/۱۱۷۸۴ انجمن سنگ آهن ایران خطاب به کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران.	
---	--